

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 14 sierpnia 2020 r.

WN-I.431.1.2019

**Pani
Anna Danuta Frejlich
Przewodnicząca Powiatowego Zespołu
do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w Pułtusk
ul. 3-go Maja 20
06-100 Pułtusk**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6c ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2019, poz. 1172, ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2013, poz. 29) pracownicy Wydziału Polityki Społecznej oraz członkowie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Warszawie przeprowadzili w dniach od 20 września do 21 października 2019 roku kontrolę problemową w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Pułtusk, ul. 3-go Maja 20.

Przedmiotem kontroli było dokonanie analizy i oceny organizacji działalności Zespołu, przestrzeganie obowiązującego trybu i procedur administracyjnych oraz poprawności merytorycznej wydawanych orzeczeń, jak również stosowanie zasad postępowania przewidzianych w:

- ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2019, poz. 1172, ze zm.);
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16-go roku życia (Dz.U. 2002, Nr 17, poz. 162 ze zm.);
- rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. 2018, poz. 2027, ze zm.).

W związku z kontrolą problemową, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń przez panią Annę Danutę Frejlich, Przewodniczącą Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Pułtusk, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Powiatowy Zespół w Pułtusku spełnia warunki organizacyjne i techniczne określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Zgodnie z art. 6d ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Powiatowy Zespół pracuje w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności.

Skład Powiatowego Zespołu tworzą osoby, które posiadają odpowiednie kwalifikacje oraz zaświadczenia uprawniające do orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Kontrola wykazała, że do Zespołu nie powołano lekarza o specjalizacji w dziedzinie otolaryngologii i okulistyki. Tym samym nie zrealizowano zalecenia pokontrolnego sformułowanego po kontroli przeprowadzonej w 2017 r. Zaistniała sytuacja powoduje brak możliwości orzekania zgodnie z przepisem zawartym w § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności który określa katalog specjalizacji lekarzy – członków zespołu, mających zastosowanie w procesie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wśród nich wskazano m. in. otolaryngologię i okulistykę

Analiza akt 50 spraw wybranych z rejestrów prowadzonych w SI EKSMOON pod względem formalno-prawnym oraz w zakresie przestrzegania obowiązujących procedur wykazała, że elementy zawarte w orzeczeniach są zgodne z wymaganiami przewidzianymi w rozporządzeniu w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności obowiązującym w chwili wydania orzeczeń. Należy zwrócić uwagę, że aktualnie w Zespole jest stosowana pisemna forma wstępnej weryfikacji załączonej do wniosku dokumentacji, zgodnie z przepisem zawartym w § 6 ust. 2 i 3 rozporządzenia w zakresie kompletności oraz konieczności jej uzupełnienia o badania potwierdzające rozpoznaną chorobę zasadniczą, a także określenia specjalności przewodniczącego składu orzekającego odpowiedniej do rozpoznanych schorzeń osoby zainteresowanej lub dziecka. Zadanie wyznaczenia składu orzekającego jest prawidłowo udokumentowane. Dobór członków Zespołu do składu orzekającego jest w większości spraw prawidłowy.

Kontrola trybu rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności pod kątem zachowywania terminów do załatwiania spraw wskazanych w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, ze zm.) wykazała, że Powiatowy Zespół w Pułtusku w okresie objętym kontrolą przekraczał ww. terminy. Stwierdzono, że spośród wszystkich skontrolowanych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności 32% rozpatrzono po upływie 1-miesięcznego terminu do załatwienia sprawy określonego w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego z winy organu. We wszystkich przypadkach nie załatwienia sprawy w terminie wnioskodawcy byli zawiadamiani wraz ze wskazaniem przyczyny nie załatwienia sprawy i terminem jej załatwienia, zgodnie z art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Analiza posiedzeń składów orzekających zorganizowanych w kontrolowanym okresie wykazała, że czas zaplanowany na przeprowadzenie badania i wywiadu jest wystarczający do zebrania rzetelnego materiału dowodowego w celu wydania orzeczenia.

Analiza 50 spraw w zakresie dokumentacji medycznej stanowiącej podstawę do wydania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wykazała, iż była ona wystarczająca i uzasadniała rozstrzygnięcie składu orzekającego. Zastrzeżenia budzi fakt niewyczerpującego merytorycznie oraz niepełnego w zakresie wszystkich punktów wypełniania druków *Oceny stanu zdrowia osoby zainteresowanej wystawionej przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego* oraz *Oceny stanu zdrowia dziecka wystawionej przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego*. Zastrzeżenia dotyczyły w szczególności niewłaściwego wypełniania punktu VI dotyczącego opisu zakresu i rodzaju ograniczeń u osoby orzekanej. Stwierdzono również nieprawidłowości polegające na niewyczerpującym merytorycznie formułowaniu uzasadnień stanowiska zajętego przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego, które nie potwierdzają słuszności rozstrzygnięcia w sprawie tj. spełniania przez osobę przesłanek kwalifikujących do określonego stopnia niepełnosprawności/niepełnosprawności oraz indywidualnie ustalonych wskazań.

W sprawach dotyczących wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności poddanych analizie pod kątem prawidłowości, trafności i spójności *Ocen* sporządzanych przez specjalistów – psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz doradców zawodowych stwierdzono uchybienia w przypadku 58% spraw. Zastrzeżenia zespołu kontrolującego dotyczyły niewyczerpującego merytorycznie oraz niepełnego w zakresie wszystkich punktów wypełniania druków: *Oceny funkcjonowania społecznego dla potrzeb postępowania o ustalenie stopnia niepełnosprawności*, *Oceny zawodowej dla potrzeb postępowania o ustalenie stopnia niepełnosprawności*, *Oceny psychologicznej dla potrzeb postępowania o ustalenie stopnia niepełnosprawności*, *Oceny psychologicznej dla potrzeb postępowania o ustalenie niepełnosprawności*. *Oceny...* nie dokumentowały rzetelnie poziomu funkcjonowania osoby, treści w nich zawarte były niespójne z rozstrzygnięciem. Należy przy tym wskazać fakt nieprawidłowego formułowania uzasadnień – uzasadnienie było niewyczerpujące merytorycznie, brakowało odniesienia się do standardów orzeczniczych, przesłanek niepełnosprawności lub stopni niepełnosprawności i indywidualnego poziomu funkcjonowania osoby orzekanej. Kontrolujący nie stwierdzili uchybień w *Ocenach pedagogicznych dla potrzeb postępowania o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności osób realizujących obowiązki szkolny*. Specjaliści nadal nie wypełniają ocen prawidłowo pomimo wskazania analogicznych zastrzeżeń podczas kontroli przeprowadzonej w 2017 r.

Należy podkreślić, że analiza merytoryczna orzeczeń nie wykazała decyzji wydanych z rażącym naruszeniem prawa, a składy orzekające organizowane są w sposób prawidłowy. W toku kontroli stwierdzono, że Powiatowy Zespół w Pułtusku nie zrealizował zalecenia pokontrolnego w zakresie uzupełnienia kadry Zespołu o lekarzy określonych specjalizacji -

nadal brakuje lekarza otolaryngologa i okulisty, pomimo udokumentowanych działań podejmowanych przez Przewodniczącą. W szkoleniach doskonalących biorą udział nieliczni członkowie Zespołu, co znajduje odzwierciedlenie w jakości ocen wypełnianych przez lekarzy w zakresie uzasadniania rozstrzygnięcia. Kontrola wykazała również uchybienia w zakresie terminowości rozpatrywania wniosków. Zastrzeżenia co do przestrzegania terminów oraz jakości *Ocen...* przekazano również po kontroli przeprowadzonej w 2017 r.

W związku z powyższymi ustaleniami zalecam:

1. powołanie do składu zespołu lekarzy brakujących specjalizacji mających zastosowanie w procesie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności tj. okulisty, laryngologa;
2. prowadzenie postępowań w sprawie wydania orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności z zachowaniem terminów załatwiania spraw wynikających z przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
3. podniesienie jakości orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności poprzez podjęcie skutecznych działań zapewniających:
 - a. każdorazowe formułowanie wyczerpujących merytorycznie ustaleń, rzetelne wypełnianie druków *Oceny stanu zdrowia*, w szczególności punktu dotyczącego zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzonych u osoby zainteresowanej lub dziecka;
 - b. wyczerpujące merytorycznie formułowanie uzasadnień stanowiska zajętego przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego, które powinno potwierdzać słuszność rozstrzygnięcia w sprawie;
 - c. prawidłowe wypełnianie druków *Ocen* sporządzanych przez specjalistów - członków składu orzekającego w zakresie wszystkich punktów;
 - d. każdorazowe formułowanie wyczerpujących merytorycznie ustaleń orzecznich, rzetelne wypełnianie druków *Ocen* sporządzanych przez specjalistów- członków składu orzekającego, w szczególności w przedmiocie poziomu funkcjonowania osoby;
 - e. rzetelne wypełnianie *Ocen* sporządzanych przez specjalistów - członków składu orzekającego z uwzględnieniem uzasadnienia ustaleń orzecznich, spójnych ze wszystkimi danymi zawartymi w powyższych *Ocenach*;
 - f. prawidłowe uzasadnianie ustaleń orzecznich specjalistów z uwzględnieniem prawidłowej wykładni przepisów prawa;
4. wzmocnienie nadzoru nad realizacją zadań przez lekarzy i specjalistów – członków Powiatowego Zespołu, w przedmiocie jakości wypełnianych *Ocen* w procesie orzecznym;

5. obowiązkowy udział członków Zespołu (lekarzy i specjalistów), których jakość wypełnianych *Ocen* budziła zastrzeżenia kontrolujących, w szkoleniach doskonalących w zakresie stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Działając na podstawie § 17 ust. 3 i 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia, oczekując w terminie 30 dni od daty doręczenia wystąpienia pokontrolnego zawiadomienia przez kierownika jednostki kontrolowanej o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Jednocześnie informuję, że treść niniejszego wystąpienia pokontrolnego, ogłoszona zostanie w Biuletynie Informacji Publicznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, na stronie internetowej: bip.mazowieckie.pl.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marzena Tazbir-Kowalczyk

Dyrektor

Wydziału do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Do wiadomości:

Pan Jan Zalewski

Starosta Pułtuski